GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 156. *Vinerĭ, 17 (29) Iulie.* **1887.**

Braşovŭ, 16 Iulie 1887.

„Este bine şi de lipsă sĕ se facă lumină şi asupra raporturilorŭ dintre cărturarii noştri muntenĭ între ei şi asupra legăturilorŭ lorŭ cu poporulŭ. Sĕ scimŭ cum stămŭ şi ce putemŭ aştepta dela dênşii, dér mai vêrtosŭ sĕ aflămŭ unde e buba şi ca Românĭ cinstiţĭ şi conscienţioşĭ sĕ căutămŭ a-o lecui“.

Aşa scriamŭ în ajunulŭ alegerilorŭ trecute dietale, neliniştiţĭ şi îngrijaţĭ de veştile ce le primeamŭ din munţii apusenĭ. De atuncĭ încóce amŭ fostŭ în posiţiune a publica unŭ şirŭ de corespondenţe dela diferiţĭ fruntaşĭ ai Moţilorŭ carĭ toţĭ s'au ocupatŭ, fiecare din punctulŭ sĕu de vedere, de causele stagnaţiunei şi dărăpănărei afacerilorŭ nóstre naţionale în acéstă parte romantică a Ardealului.

Era timpulŭ supremŭ ca sĕ se facă odată lumină asupra situaţiunei din munţii noştrii apusenĭ şi credemŭ, că s'a şi făcutŭ lumină în multe privinţe. Probabilŭ că cele ce s'au scrisŭ despre faptele muntenilorŭ au fostŭ icĭ şi colo esagerate, ajunge însĕ că din tóte împărtăşirile ne putemŭ forma aḑi o ideă despre causele rĕului, de care sufere în mĕsură însemnată tocmai aceea parte a societăţii române muntene, care este chiămată sĕ premérgă cu esemple bune şi sĕ conducă poporulŭ.

La facerea diagnosei bólei, de care suferŭ muntenii noştri, ne vine încâtva întru ajutorŭ o corespondinţă, ce-o publicămŭ mai josŭ.

Unŭ altŭ fruntaşŭ se încércă a trage conclusiunea din cele ce s'au scrisŭ până acum despre atitudinea conducĕtorilorŭ muntenĭ şi constată cu acéstă ocasiune multe adevĕrurĭ, dér în cestiunea cea mai principală, acolo unde e vorba de a se îndrepta rĕulŭ, de a se găsi mijloculŭ de lecuire, şovăesce, caută sĕ acopere ranele şi sĕ le cureze cu paliative.

Credemŭ că nu mai este de lipsă a accentua, că noi nu ne putemŭ nicidecum împăca cu metoda de a ascunde faptele condamnabile ale unora şi altora dintre bărbaţii de frunte şi a-i cruţa până în infinitŭ, ca nu cumva turburându-i sĕ se rupă cu totulŭ de noi şi sĕ iésă din şirulŭ combatanţilorŭ pentru causa naţională.

Este în mare rĕtăcire fruntaşulŭ muntenŭ décă crede, că discordia ce esistă între Românii cu carte din acea parte se póte delătura prin aceea, că ambiţiunile, susceptibilităţile şi defectele unora şi altora vorŭ fi cruţate, éră ei vorŭ fi giugiuliţĭ ca nisce copii resfăţaţĭ ai naţiei nóstre.

„Din tóte ne-amŭ câştigatŭ convingerea,“ ḑice fruntaşulŭ din vorbă, „că interesele private de-o parte, ér ura personală de alta este bóla, de care sufere acéstă parte a corpului naţionalŭ.“

Décă este aşa, atuncĭ nu înţelegemŭ cum s'ar puté combate bóla periculósă cu succesŭ întrebuinţândŭ „mijlóce blânde.“

Este vorba de apĕrarea causei naţionale şi X, Y şi Z au îmbătrânitŭ în pĕcatulŭ de a voì sĕ trécă ca representanţĭ ai causei poporului salvându-şi întotdéuna interesele private şi satisfăcêndu-şi întotdéuna ambiţiunile lorŭ false personale şi pofta de invidiă.

Trebue sĕ ne convingemŭ însĕ la fiăcare pasŭ, că interesulŭ privatŭ alŭ lui X, Y şi Z paraliséză mai multŭ séu mai puţinŭ interesulŭ comunŭ naţionalŭ, ér ambiţiunile şi invidiele lorŭ turbură pacea dintre noi şi ne facŭ incapabilĭ de-o acţiune solidară şi energiósă în interesulŭ poporului.

Ce „mijlóce blânde“ arŭ puté fi acelea, carĭ sĕ facă pe X, Y şi Z sĕ se lepede de interesele şi poftele lorŭ private în folosulŭ causei comune, când ei au îmbĕtrânitŭ în apucăturile lorŭ păcătóse?

Orĭ dóră fruntaşulŭ, care ne recomandă sĕ cruţămŭ pĕcatele comise în detrimentulŭ causei poporului nostru, este de părere, că ajunge ca buna înţelegere între Românii cu carte sĕ fiă susţinută şi numai cu mijlóce artificiale, de aḑi până mâne, ca sĕ apĕremŭ uniţĭ faţă cu adversarii noştri?

Dér nu scie elŭ că X, Y şi Z nu-şi potŭ satisface interesele şi poftele lorŭ particulare fără ca sĕ scie adversarii? Nu vede elŭ cum s'au încuibatŭ aceştia în oraşele de frunte din munţii apusenĭ şi cum teroriséză poporulŭ cu ajutorulŭ celorŭ slabĭ de ângerŭ?

Apoi cu concordia la aparenţă, unde amŭ ajunsŭ de douĕḑecĭ de anĭ încóce în afacerile nóstre naţionale din munţĭ? S'au totŭ acoperitŭ defectele, s'au totŭ cruţatŭ unii şi alţii şi ce amŭ dobênditŭ cu acésta până acuma?

De sigurŭ nu cruţarea pĕcatelorŭ şi nu blândeţa faţă cu cei ce le comitŭ fără nicĭ o sfială în ḑiua mare, este mijloculŭ de a restabilì „concordia completă şi sinceră“ între Românii muntenĭ, ci numai combaterea leală şi dréptă a relelorŭ pornirĭ şi a faptelorŭ condemnabile, numai controlulŭ strictŭ reciprocŭ, numai rigorositatea morală naţională póte pune capĕtŭ desbinărilorŭ, numai o solidaritate întemeiată pe base tarĭ şi sincere între fruntaşii muntenĭ póte aduce folosŭ poporului!

Sasii ardelenĭ.

In articululŭ primŭ din numĕrulŭ precedentŭ alŭ fóiei nóstre amŭ promisŭ că vomŭ reveni asupra acelei părţĭ din articululŭ apărutŭ în „Neue Freie Presse“ despre Sasii ardelenĭ, care arată îndatoririle ce trebue sĕ le ia asupră'şĭ guvernulŭ ungurescŭ în schimbulŭ recunóscerei din partea Sasilorŭ a statului „maghiarŭ“.

Guvernulŭ ungurescŭ sĕ nu mai acuse pe Sasĭ că uneltescŭ contra statului, cu atâtŭ mai multŭ că însuşĭ Trefort a admiratŭ înalta desvoltare a poporului săsescŭ, care 'şĭ-a documentatŭ fidelitatea sa către statŭ în acte sĕrbătorescĭ şi care are în corporaţiunile sale autonome ca cele mai subordinate organe bărbaţĭ cu gradulŭ de doctorŭ din Iena şi desterĭ în tóte artele libere. Prin urmare, stândŭ lucrurile astfelŭ, unŭ guvernŭ centralŭ înţeleptŭ nu se cade sĕ vateme consciinţa de sine a Sasilorŭ, trimiţêndŭ ca representanţĭ ai puterii sale controlătóre bărbaţĭ, carĭ în privinţa sciinţei, inteligenţei şi a culturei stau multŭ îndĕrĕtulŭ Sasilorŭ. Representanţii maghiarismului pe teritoriu săsescŭ suntŭ nisce elemente forte problematice, care nu suntŭ demne a representa statulŭ nicĭ capabilĭ a deştepta iubire pentru elŭ. Aci nu se'nţelegŭ numai fişpanii, deşi brutalitatea lui Gregor Bethlen şi Desider Banffy a devenitŭ proverbială. Aceştia se gereză nu ca organe ale guvernului centralŭ, cari suntŭ subordinaţĭ unei puterĭ mai înalte şi carĭ datorescŭ acesteia responsabilitate, ci ca guvernatorii Turciei în timpulŭ lorŭ de flóre, carĭ erau trimişĭ în vilaete, ca sĕ facă ordine după maniera lorŭ. Avemŭ în vedere si pe omenii mai micĭ, carĭ se umflă ca mărimĭ închipuite, carĭ îşĭ umplu gura cu frase marĭ, spre a'şĭ masca rĕu goliciunea lorŭ internă, şi carĭ peteză firma cea curată a patriotismului cu nisuinţe egoiste. Orĭ câtŭ de paradoxŭ apare, der cu iubire de patriă „maghiară“ se facŭ cele mai bune geşefturĭ. Acestorŭ uneltirĭ condamnabile trebue sĕ li-se pună capĕtŭ. D. Tisza a doveditŭ în alegerea fişpanului din Braşovŭ, a actualului comite săsescŭ provisoriu, o mână norocósă. Contele Andreiu Bethlen duce în Braşovŭ şi Sibiiu unŭ regimŭ dreptŭ şi simpatiile Sasului i se dovedescŭ în aşa mĕsură, încâtŭ le-ar fi, pote, mai bine venitŭ elŭ ca adevĕratŭ comes, decât vre-unŭ politicŭ problematicŭ. Nu-i vorbă, se ţine strînsŭ la tradiţiune d'a se numi comes unŭ Sasŭ neaoşŭ şi după cum se va resolva acéstă cestiune personală se va recunósce, decă cercurile ce dau mĕsura suntŭ dispuşĭ a satisface dorinţelorŭ şi gravaminelorŭ Sasilorŭ.

Se aducŭ apoi laude lui Tisza, că e talentatŭ şi că nu póte fi şovinistŭ când e vorba de a aplana cestiunĭ importante; că elŭ are parte însemnată la reinfiinţarea statului „ungurescŭ“. Se laudă Franz Kazinczy şi contele Stefanŭ Szechenyi carĭ au scrisŭ despre »puterea cuceritóre“ a maghiarismului décă procede cu blândeţe şi înţelepciune, Franz Deak creatorulŭ legii de naţionalitate.

Sasii ardelenĭ — încheiă articululŭ — şi-au redusŭ cumplitŭ pretenţiunile lorŭ, şi-au sacrificatŭ cele mai multe din privilegiele lorŭ garantate atacurilorŭ şi amestecurilorŭ violente; ei vreau sĕ fiă bunĭ patrioţĭ ungarĭ de limbă germană, ceea ce însuşĭ Kossuth în 1880 a desemnat'o ca o flóre mirositóre pe pămentulŭ statului ungarŭ, şi pe lângă acésta Sasii amintescŭ cuvintele lui Herder: »Celŭ ce'mĭ ameninţă limba, vrea sĕ'mĭ răpéscă şi mintea şi modulŭ meu de vietă, onórea şi drepturile poporului meu.“

Industria spirtului românŭ.

Spirtulŭ românŭ face mare concurenţă spirtului ungarŭ, de aci şi decădinţa industriei de spirtŭ ungarŭ, precum ne spune într'unŭ articulŭ „Pester Lloyd“:

Până la 1885 România n'a avutŭ nicĭ o industriă de spirtŭ, importa din Ungaria marĭ cantităţĭ. Guvernulŭ românŭ însĕ acordândŭ marĭ beneficii pentru fabricele de spirtŭ ce s'au înfiinţatŭ în ţéră din acelŭ anŭ, şi anume acordândŭ premiulŭ de esportŭ de 25 francĭ pentru fiecare hectolitru de spirtŭ, încă în acelaşŭ anŭ România începù sĕ espórte. In 1885 esportà puţinŭ, 3520 hectolitri la Triest, cea mai principală piéţă pentru spirtulŭ austriacŭ şi ungarŭ. Premiulŭ de esportŭ de 25 francĭ făcù ca spirtulŭ românŭ sĕ fiă mai eftinŭ cu multŭ decâtŭ celŭ austro-ungarŭ şi aşa sĕ înlăture încetulŭ cu încetulŭ spirtulŭ austro-ungarŭ în Triestŭ. In fiecare douĕ sĕptĕmânĭ vaporulŭ „Lloyd“ aducea din Brăila 100 şi mai multe butóie, er o cantitate totŭ aşa de mare se aducea pe calea ferată în vagóne-reservorii.

Aşa sta lucrulŭ când a isbucnitŭ rĕsboiulŭ vamalŭ cu România. Ungaria voì sĕ folosescă acéstă ocasiune spre a lua mĕsurĭ de represalii în contra importării spirtului românŭ în Triestŭ. Guvernulŭ austriacŭ însĕ n'a putută fi câştigatŭ pentru aceste vederĭ. Astfelŭ importulŭ spirtului românŭ nu numai nu fu împedecatŭ, ci devenì încă şi mai mare. Până aḑĭ spirtulŭ românŭ e cu 20—25 procente mai eftinŭ ca celŭ austro-ungarŭ, de aceea şi importulŭ crescù din lună 'n lună. In 1886 s'a importatŭ spirtŭ românŭ în Triestŭ 31,114 hectl. = 25 07 procente din importulŭ totalŭ. In semestrulŭ I din 1887 se importară deja 21,206 hectl. spirtŭ românŭ în Triest, pe când întregulŭ esportŭ de spirtŭ ungarŭ în 1886 n'a trecutŭ peste 69,912 hectl. In cele dintêiu patru lunĭ 1887 a esportatŭ Ungaria numai 13,258 hectl. spirtŭ, pe când în acelaşĭ spaţiu de timpŭ au sositŭ în Triestŭ 16 088 hectl. spirtŭ din România.

Fabricantulŭ de spirtŭ în România are multe avantage cu transportulŭ. Ca esemplu aduce »Pester Lloyd“ faptulŭ, că transportulŭ a 100 chilograme de spirtŭ din Ploescĭ la Triestŭ costă numai cu circa 40 cr. mai multŭ ca din Cluşiu, cu circa 75 cr. mai multŭ ca din Aradŭ la Triestŭ. Socotindu-se premiulŭ de 25 francĭ de esportŭ ce-lŭ oferă guvernulŭ românŭ şi alte beneficii, e cu neputinţă ca spirtulŭ ungarŭ sĕ concureze cu celŭ românŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Ministrulŭ ungurescŭ de honveḑĭ érăşĭ a făcutŭ unŭ pasŭ pentru monopolisarea industriei din ţéră de către „Kulturegylet“. Este sciutŭ, că pentru provederea glotaşilorŭ cu îmbrăcămintea necesară, ministrulŭ ungurescŭ a datŭ „Kulturegylet“-ului împuternicire de a comanda în sumă de 100,000 fl. încălţămintele şi curelăriele trebuincióse. Acum o nouĕ împuternicire a datŭ ministrulŭ de honveḑĭ „Kulturegylet“-ului de a comanda pentru 45,000 fl. postavŭ pentru mantale pe séma glotaşilorŭ. „Kulturegylet“-ulŭ a comandatŭ din Braşovŭ 10,000, er din Sibiiu 5000 de metri. In adevĕrŭ — ḑice „Kolozsvár“ — industriaşii ar puté sĕ se inscrie în masse ca membrii ai »Kulturegylet“-ului, séu celŭ puţinŭ prin singuraticele reuniunĭ de industriă ar puté sĕ înapoieze o parte din jertta ce se face pentru ei. — Asta-i poli-

tica de „dă-mĭ, ca sĕ ţĭ dau‘ a Kulturegyletului. Se vede că Jidovii suntŭ bine representaţĭ în sînulŭ lui.

—x—

In *Streja-Cherţişóra* au arsŭ la 22 Iulie n. 36 de case şi edificii economice.

—x—

Ni se comunică următórea scire durerósă cu data 24 Iulie n.: Erĭ în 23 Iulie s. n. pre la 7 óre p. m. ridicându-se de cătră apusŭ o *furtună îngrozitóre*, a causatŭ nespuse daune în hotarulŭ comunei Surduculŭ mare. (Comit. Caraşului). Grânulŭ şi secările ce erau adunate în crestăţĭ (crucĭ) au fostŭ împrăştiate tóte în aşa mĕsură, încâtŭ nu se mai cunosceau nicĭ loculŭ unde erau aşeḑate mai nainte, ba snopii de pre pămêntulŭ unuia erau aruncaţĭ pre alŭ celuilaltŭ, alţii deslegaţĭ şi sfărîmaţĭ cu totulŭ. Cucuruzulŭ culcatŭ totŭ la pămêntŭ, şi în mare parte frântŭ, fênulŭ împrăştiatŭ, casele descoperite, arborii, dêr mai alesŭ pomii de pe moşiile amăritului poporŭ, unii erau frânţĭ, alţii scoşĭ din rădăcină şi trântiţĭ la pămêntŭ. Ér ceea ce a mai pututŭ scăpa de furia acestui uraganŭ, întru atâta au fostŭ de scuturaţi de fructele lorŭ, încâtŭ le puteai aduna de pre sub ei cu lopata. Iţĭ era mai mare jalea a privi la bietulŭ poporŭ care mergêndŭ în diminéţa ḑilei următóre la ţérină ca sĕ véḑă dauna causată în fructele sale, vené cătră casă văerându-se şi plângêndŭ cu amarŭ. Sĕraculŭ poporŭ românŭ, chiarŭ atuncĭ, când spera mai tare că va avé la tómnă cu ce molcomi pe esecutorii de dare, — a fostŭ silitŭ a primi asupră-i acéstă grea lovitură!! — Surduculŭ mare, 24 Iulie st. n. 1887. *Iosifŭ Peteanu*, preotŭ gr. cat.

—x—

In *Tiuza* au arsŭ la 12 Iulie 12 case împreună cu edificiile economice.

—x—

Mercurĭ la 2 óre p. m. s'a oficiatŭ, în biserica sf. Gheorghe Nou din Bucurescĭ de cătră S. S. arhereulŭ Calistratŭ Orleanu, încunjuratŭ de mai mulţĭ preoţĭ, serviciulŭ funebru pentru odihna sufletului bĕtrânului profesorŭ *Aronŭ Florianŭ*. Asistară la serviciu, pe lângă membrii familiei, d-nii P. S. Aurelianŭ, G. Filitis, S. Populeanu, I. Poenaru Bordea, D. P. Moruzzi, generalŭ Adrianŭ, D. A. Laurianŭ, C. G. Cociaşŭ, Gr. Andronescu, M. Iulian, G. Bursanŭ, S. S. Hagi Panteli, Scarlatŭ Rosetti, P. Cernătescu, I. G. Bibicescu, St. Ioanide, C. Cornoiu, Riureanu, şi mai mulţĭ profesorĭ, amicĭ séu foştĭ elevĭ ai decedatului. D. D. A. *Laurianŭ* a rostitŭ unŭ discursŭ în biserică. Cortegiulŭ funebru s'a îndreptatŭ la cimitirulŭ Belu, trecêndŭ pe la Universitate, unde s'a opritŭ şi s'a făcutŭ o scurtă rugăciune. Pe carulŭ funebru între alte corone se distingeau două: una din partea familiei şi alta din partea ministerului instrucţiunei publice. Cortegiulŭ funebru era precedatŭ de o delegaţiune a şcólelorŭ din capitală cu drapelulŭ liceului S. Sava. Panglicele carului funebru erau ţinute de d-nii P. S. Aurelianŭ, D. A. Laurianŭ, Mărescu şi C. Marcovicĭ.

—x—

Ministrulŭ Trefort a mai „pricopsitŭ“ şi pe preotulŭ gr. or. *Nicolae Dajanŭ* din Singĕtinŭ cu 50 fl. — Ne mirămŭ noi de ce castraveţii suntŭ aşa de scumpĭ véra asta! A avutŭ cu ce sĕ-i plătéscă bine părintele Dajanŭ ca trufanda.

—x—

Tinerimea maghiară din Pesta are de gândŭ sĕ înfiinţeze unŭ ḑiarŭ intitulatŭ »A magyar ifiuság Közlönye“, cu scopŭ d'a deştepta în tinerime înclinarea spre probleme ideale ale vieţii pentru totŭ ce e frumosŭ şi bunŭ. — De n'ar consta aceste idealurĭ în: Maghiariă fără piciorŭ de altŭ neamŭ, Kulturegyleturĭ, demonstraţiunĭ à la büdös bocskor, nix daitş, büdös oláh etc. totŭ lucrurĭ bune şi frumóse!

—x—

Cu ocasiunea esposiţiunei industriale din *Deşiu* se va întocmi şi o esposiţiune de cai, ce se va estinde peste totŭ Ardélulŭ. Statulŭ a destinatŭ 4000 francĭ pentru premiurĭ. Herghelia din Făgărașŭ va fi representată cu 35 cai.

—x—

Societatea istorică ungurésca şi-a ţinutŭ adunarea sa generală de ĕstŭ anŭ la 24 Iulie n. în *Deva*. Preşedintele Anton Szecsen a vorbitŭ despre „însemnătatea istoriei ardelene şi a scrierei istoriei“, negreşitŭ că după calapodulŭ lui Hunsdörfer.

—x—

Societatea „Concordia“ din Blaşiu va da o petrecere de véră Duminecă în 31 Iulie st. n. a c. în grădina lui D. Comşa în „Veza“. Inceputulŭ la 2 óre p. m. Blaşiu, 27 Iulie 1887 Comitetulŭ arangiatorŭ. Preţulŭ de intrare: pentru o persónă 60 cr., pentru o familiă 1 fl. In casŭ de timpŭ nefavorabilŭ, petrecerea se va amâna pe Dumineca proximă următóre.

—x—

La congresulŭ *higienicŭ şi demograficŭ*, ce se va ţiné în acestŭ anŭ în Viena sub protectoratulŭ prinţului de coronă Arhid. Rudolf, vorŭ lua parte peste 700 de medicĭ de mai tóte ramurile şi dela mai tóte poporele culturale de pe pămêntŭ. Dintre medicii românĭ iau parte domnii Dr. Babeşŭ şi Dr Felix, ambii profesorĭ la facultatea de medicină din Bucurescĭ.

—x—

Ministrulŭ unguréscŭ de interne *a opritŭ intrarea* în ţĕrile coronei ungare următórelorŭ ḑiare: „Internationale Bibliothek“ din New York, fóia anarhistului Most; „Oberdank, Organo di propaganda del Fascio per Italia irridenta“, ce apare în Parma, ca fiindŭ fóiă irredentistă; „Il Gazettino, Giornale della democrazia veneta“ din Veneţia, „Wiarus Pismo tygo-aniowe dla ludu“, fóiă polonă din America; »Ilovan“, fóiă boemă din Texas şi în fine „Narod« din Spalato, ca fiindŭ fói socialiste.

—x—

Viile din Dunavecse le devasteză o nouă specie de insectă, care s'a ivitŭ în nespusă mulţime. S'a cerutŭ dela ministerulŭ respectivŭ sĕ ia mĕsurĭ.

—x—

Tĕrgulŭ de rîmătorĭ dela Turnu-Severinŭ face mare concurenţă celui din Steinbruch prin eftinătatea întreţinerii rîmătorilorŭ. Se vorbesce că chiar comercianţĭ ungurĭ de rîmătorĭ suntŭ dispuşĭ a face cumpĕrărĭ şi a-şĭ întreţine porcii la tĕrgulŭ din Turnu-Severinŭ. Acestŭ tĕrgŭ a fostŭ visitatŭ la 11 Iulie de d. Bauman, directorulŭ tĕrgului de rĕmătorĭ dela Steinbruch, însoţitŭ de mediculŭ veterinarŭ şi de unŭ inspectorŭ, carĭ au rĕmasŭ fórte satisfăcuţĭ de instalaţiunea tĕrgului românŭ.

—x—

In comuna Jitveiu, comitatulŭ Tĕrnava mică, e de ocupatŭ *postulŭ de magistru postalŭ* dotatŭ cu 150 fl. leafă anuală, 40 fl. cheltuelĭ de cancelariă şi 120 cheltuelĭ de transportŭ. Se cere contractŭ şi cauţiune de 100 fl. banĭ gata. Petiţiunile se trimitŭ în timpŭ de trei sĕptĕmânĭ la direcţia postală din Sibiiu.

—x—

In Nr. 139 alŭ »Gaz. Trans.«, raportându-se despre succesulŭ esamenului de maturitate dela liceulŭ românescŭ din locŭ, din erórе s'a pusŭ d-lŭ *Petru Popoviciu* în seria celorŭ declaraţĭ maturĭ cu suficientŭ, în locŭ de a se pune în seria celorŭ declaraţĭ maturĭ cu *bine*. De asemenea între maturisanţii şcólei comerciale s'a schimbatŭ numele de botezŭ alŭ d-lui *Steriu*, punêndu-se Stefanŭ, în locŭ de *Stelianŭ*.

Dr. Assaky profesorŭ la facultatea de medicină în Bucurescĭ a întreprinsŭ cu ajutorulŭ editorului francesŭ Alcan, publicarea la Paris a unei reviste bilunare, care pórtă titlulŭ de *Archives roumaines de médecine et de chirurgie*. Acéstă revistă, alŭ cărei primŭ numĕrŭ a apărutŭ, va apăré regulatŭ la fiecare două lunĭ într'o broşură de vr'o cincĭ séu şése cóle de tiparŭ şi va cuprinde lucrările originale ale celorŭ mai distinşĭ medicĭ românĭ. Cu modulŭ acesta, Dr. Assaky speră sĕ ţină în curentŭ lumea învĕţată streină cu lucrările medicilorŭ românĭ şi sĕ facă şi pe România, întru câtŭ privesce medicina, sĕ intre în curentulŭ sciinţificŭ europénŭ. Primulŭ numĕrŭ e câtŭ se póte de interesantŭ, ḑice „Voinţa Naţională“; elŭ cuprinde câteva lucrărĭ şi observaţiunĭ originale ale d-lorŭ d-rĭ I. Felix, Manolescu, Babeşŭ, Hepites, Buicli şi Assaky.

Munţii apusenĭ, Iulie 1887.

(*O reasumare*). De unŭ timpŭ încóce munţii apusenĭ şi starea lucrurilorŭ românescĭ din acelŭ ţinutŭ nu mai încetéză a fi obiectulŭ unei continue agitaţiunĭ, atâtŭ în pressa naţională, câtŭ şi în viéţa socială de acolo.

Ne-amŭ fi bucuratŭ din inimă, când iniţiatorii acestei agitaţiunĭ arŭ fi fostŭ conduşĭ de intenţiunea de a sana rĕulŭ prin consolidarea puterilorŭ intelectuali de o parte, prin convertirea celorŭ rĕtăciţĭ şi slabĭ de ângerŭ de altă parte.

A făcutŭ însĕ o penibilă impresiune asupra nóstră — a celorŭ ce cunóscemŭ prea bine ómenii şi lucrurile din munţii apusenĭ — împrejurarea, că unii dintre aceştĭ instigatorĭ nicĭ pe departe nu ţinŭ înaintea ochilorŭ interesele comune naţionalĭ, şi nicĭ nu lucră cu intenţiune de a restabili concordia şi buna înţelegere între cei chiămaţĭ a promova interesele nóstre politice, economice şi culturale, ci din contră, propagă ura între fraţĭ şi prin aceea paraliseză şi paşii acelora, carĭ nicĭodată şi sub nicĭ o împregiurare nu s'au abătutŭ din calea percursă de bravii antecesorĭ din acelea locurĭ.

Acestei stărĭ de lucrurĭ trebue sĕ i se pună capĕtŭ.

Am percursŭ cu mare atenţiune tóte cele petrecute în acestŭ ţinutŭ istoricŭ alŭ patriei nóstre; am cetitŭ de amĕruntulŭ tóte cele scrise despre actele şi faptele muntenilorŭ, şi din tóte ne-amŭ câştigatŭ convingerea, că interesele private de o parte, ura personală de alta este morbulŭ de care sufere acéstă parte a corpului naţionalŭ.

Acéstă diagnosă este deplinŭ constatată, când reasumândŭ cele petrecute vedemŭ scrisŭ negru pe albŭ, că unŭ fruntaşŭ se separéză de grosulŭ inteligenţei, atuncĭ când este vorba de înfiinţarea unui institutŭ de creditŭ românescŭ, — când vedemŭ că altulŭ atacă fără cruţare pre unulŭ, carele în unŭ momentŭ nefericitŭ—constrinsŭ de împregiurărĭ familiarĭ — a făcutŭ unŭ pasŭ greşitŭ; şi totŭ acela apĕră pre altulŭ, carele din o neprecauţiune juvenilă subscrie unŭ actŭ antinaţionalŭ, precândŭ pe altă cale mai oblă şi cu mijlóce mai blânde şi unulŭ şi al-

---

FOILETONU.

(14)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali*.

IV.

Schitulŭ fetelorŭ nobile.

— D-ta, d-le conte, ai vre...

— Vreau sĕ ţĭ facŭ o esistenţă splendidă, — ḑise Martinengo rădicêndŭ capulŭ. — Aţĭ suntŭ podestatulŭ Padovei; peste unŭ anŭ voiu fi doge alŭ Veneţiei.

— D-ta?

— Da, eu. Cu ajutorulŭ lui Loredano voiu rĕsturna pe Francesco Foscari, care e bĕtrânŭ. Mâna acésta pe care ţĭ-o oferŭ va purta inelulŭ ducalŭ, pe frunte voiu purta diadema şi d-ta vei fi regina Veneţiei. Spune, nu-i asta o sórtă de rĕmnitŭ?

Fiica Adriaticei nu rĕspunse acestorŭ vorbe, carĭ décă ea le-ar fi destăinuitŭ, puteau sĕ facă pe Martinengo sĕ piară pe eşafodŭ orĭ sub Plumburĭ. Veneţia se mulţumĭ numai sĕ se ducă spre uşa pe care eşise Fiametta şi o strigă de mai multe orĭ.

— Ce vréi sĕ facĭ? o întrebă Martinengo.

— Iartă-mĕ, domnule conte, te ascultŭ numai decâtŭ! îi rĕspunse Veneţia.

Şi adresându-se camer'stei:

— Du te de veḑĭ, décă signorul Felice Badoer n'a părăsitŭ încă schitulŭ şi adu-lŭ aci! îi ḑise.

Fiametta eşi numai decât şi apucă pe drumulŭ celŭ mai scurtŭ spre pórta d'afară a schitului unde o aştepta o privelişte ciudată.

Gondolierulŭ Ricardo, pe care nu l'am mai vĕḑutŭ de 17 anĭ, se bătea cu bastonulŭ împotriva unui soldatŭ armatŭ cu o sabie lungă cu care se silea sĕ lovéscă pe gondolierŭ.

— Aţĭ înebunitŭ? ḑise Fiametta aruncêndu-se între luptătorĭ şi, adresându-se gondolierului: te baţĭ la pórta schitului şi cu unŭ bastonŭ în potriva unei săbiĭ solide? Vrei sĕ te omóre?

— N'aibĭ nicĭ o frică, Fiamma, Fiammina, Fiammetta mea! ḑise Ricardo dând binişor la o parte pe tînĕra femeiă cu mâna stângă, pe când cu drépta para loviturile furióse ale sabiei potrivnicului sĕu.

Fiametta nu mai lua ochii dela soldatŭ.

— Hei, da, este Bartolomeo, sergentulŭ Bartolomeo! ḑise ea, cunoscêndu-lŭ în sfêrşitŭ.

— Da, elŭ este, chiar elŭ este! rĕspunse gondolierulŭ. — A venitŭ la schitulŭ Fetelorŭ nobile, fiindcă insolţese pe stăpânulŭ lui, pe podestatulŭ Padovei, pe contele Martinengo. Inchipuesce ţĭ, Fiametta mea, că de şépte-spre ḑece anĭ blăstĕmatulŭ ăsta n'a pututŭ mistui ruşinea de pe podulŭ Castellanilorŭ. Ah, nu uită nicĭdecum prietenulŭ. — N'a fostŭ rea lovitura asta, sergente Bartolomeo, şi décă n'aşĭ fi paratŭ bine, îmĭ despicai capulŭ.

— Nu ţĭ este ruşine sĕ mĕsorĭ arma unui soldatŭ înpotriva bastonului unui ţĕranŭ? strigă Fiametta vrêndŭ sĕ s'arunce pe Bartolomeo.

— Oh, sĕ nu vorbimŭ rĕu de bastonŭ, bastonulŭ are şi elŭ bunătatea lui, mĕ rogŭ! rĕspunse Ricardo cu tonulŭ pe care i l'am auḑitŭ pe Bucentaur.

Totŭ în clipa asta gondolierulŭ lovi încheetura mânei sergentului şi-i asvêrli sabia la ḑece paşĭ mai departe.

— Plécă acum — îi ḑise Ricardo — şi lasă-mĕ sĕ-ţĭ dau unŭ sfatŭ: sĕ nu trecĭ nicĭ odată pe lângă gondola mea, décă nu vreai sĕ-ţĭ crepŭ capulŭ cu lopata.

Pe când sergentulŭ se depărta bombănindŭ, Fiametta, tremurândŭ încă de emoţiune, ḑise gondolierului:

— Totdéuna te apucĭ la bătaiă! Şi décă te va omorî într'o ḑi cine-va, omŭ rĕutăciosŭ ce eştĭ, cine o sĕ mai ia pe Fiametta de nevastă?

— Ai dreptate . . . Nu mĕ gândisemŭ la asta! ḑise gondolierulŭ.

— Nu că n'aşŭ găsi pe cine sĕ mĕ ia . . .

— Oh, Fiammina!

— Ş'apoi, ţĭ-am mai spusŭ d'o sută de orĭ, că nu vreau sĕ fiu nevasta unui bătăuşŭ ca Ricardo, afară numai décă nu te vei îndrepta.

— Şi asta-i adevĕratŭ! ḑise colosulŭ scărpinêndu-se în capŭ.

Fiamma făcea pe bosumflata, şi astfelŭ era de o sută de orĭ mai frumósă în ochii gondolierului. S'apropiă de ea cu capulŭ în josŭ şi o întrebă:

— Eştĭ supĕrată pe mine, Fiametta?

— Da, multŭ.

Bunulŭ gondolierŭ ofiă aşa de adêncŭ, încâtŭ camerista nu putŭ sĕ nu isbucnéscă în risŭ.

Ricardo ridică capulŭ şi elŭ sĕ rîḑă, întrebând'o:

— Ţĭ a trecutŭ?

Tênĕra femeiă ḑise cu unŭ aerŭ de gingăşiă nespusă:

— Aide, şcĭ bine că te iubescŭ, fiindcă eştĭ îndrăsneţŭ şi tare. Astfelŭ trebue sĕ fiă unŭ bărbatŭ, şi pentru asta vréu sĕ-ţĭ fiu nevastă.

— Ah, Fiametta! ḑise gondolierulŭ asvêrlindŭ boneta în aerŭ şi întindêndŭ braţele spre fată.

— Oh, oh, mai aştéptă, nu ’ţĭ sunt încă nevastă! îi ḑise ea puindŭ unŭ degetŭ pe buze.

tulŭ s'ar fi putută aduce la adevĕrŭ, ca sĕ strige: „pater peccavi“ şi aşa pe viitorŭ sĕ-i avemŭ pre ambii între combatanții din şirulŭ nostru naționalŭ.

Vedemŭ în cele dise şi scrise, că pe unulŭ, care în timpŭ de unŭ lungŭ şirŭ de anĭ a stată şi stă încă în rêndŭ cu toți anteluptătorii din munțĭ atâtŭ în cele naționalĭ, câtŭ şi în cele culturalĭ şi economice, şi — încâtŭ i-au permisŭ aptitudinile — totdeuna şi-a implinitŭ chiemarea ca preotŭ şi românŭ: ilŭ atacă fără cruțare lovindu-lŭ chiarŭ şi în sanctuariulŭ familiei, pe când pe acestŭ atacătoriu nu-lŭ vĕdurămŭ luptândŭ în şirulŭ celorlalțĭ pe nicĭ unŭ terenŭ.

Reprobămŭ din totŭ sufletulŭ acéstă liniă de purtare. Suntŭ grele timpurile în carĭ trăimŭ, cu multŭ mai grele pentru Românii din munții apusenĭ, asupra cărora suntŭ țintite privirile celorŭ cu putere discreționară.

Tisza şi Trefort prin organele lorŭ subalterne de o parte, societatea maghiară de alta au începutŭ deja a rima şi în acestea ținuturi romantice locuite numai de Românĭ. Discordia între Românii inteligențĭ, ruina morală şi materială în poporŭ se vĕdŭ a fi armele cu carĭ avemŭ sĕ fimŭ striviți. Concordia completă şi sinceră între inteligențĭ, luminarea şi ajutorulŭ poporului sĕ fiă pe viitorŭ devisa Românilorŭ din Munții apusenĭ şi zadarnice vorŭ rĕmâne tote încercările cutezătoriilorŭ adversarĭ.*)

Svaviter in modo, fortiter in re.

Munteanulŭ.

Arestarea lui Zalewski.

Suntŭ două lunĭ aprópe de când prefectura poliției din Viena a făcutŭ întinse arĕtărĭ pe la tóte autoritățile din strĕinătate că unŭ funcționarŭ dela direcțiunea poştelorŭ după ce a sustrasŭ colosala sumă de mai bine de 150,000 fl. a dispărutŭ din Viena. Diarele vienese sosite adĭ comunică că autorulŭ acelui furtŭ, Filimonŭ Zalewski, a fostŭ arestatŭ Sâmbătă nóptea la orele 11 în New York pe vaporulŭ francesŭ *Champagne* găsindu-se la elŭ 108,000 fl. v. a. Filimonŭ Zalewski numai acum de curendŭ şi anume cam pe la 13 Iulie stilulŭ nou a părăsitŭ Viena. Pe când prefectura poliției din Viĕna trimetea cu miile circulărĭ prefecturilorŭ polițielorŭ în străinătate şi pe când portretulŭ lui era afişatŭ în tóte părțile lumei, în acelaşĭ timpŭ autorulŭ furtului petrecea lângă amanta sa în Viena.

Cum i-a fostŭ cu putință lui Filimon Zalewski ca după comiterea faptului sĕ stea pitulatŭ încă două lunĭ în Viena? Ĕtă deslegarea acestei enigme: La 5 Maiu, o guvernantă, Jenny Nathanson, a închiriatŭ dela o femeiă în alŭ III arondismentŭ în Engelgasse Nr. 10 o odăiță mică şi separată. Tênĕra guvernantă prin purtarea ei deosebită în curendŭ a atrasŭ atențiunea celorlalțĭ conlocuitorĭ asupra ei. La începutŭ îşĭ ținé o servitóre, însĕ dându i şi acesteia drumulŭ îşĭ făcea ea singură ale casei astfelŭ că nu permitea nimenui, nicĭ chiar factorilorŭ dela poştă ca sĕ intre în odăița ei. Conlocuitorii din acea casă o mai uitaseră când într'una din dile voindŭ sĕ-şĭ plătéscă chiria a schimbatŭ unŭ biletŭ de 1000 fl., v. a. ceea ce a făcutŭ ca ómenii sĕracĭ carĭ locuiau în acea casă sĕ înceapă éră-şĭ a o lua la ochĭ şi sĕ vorbéscă despre ea.

Filimon Zalewski, îndată după comiterea faptului, s'a ascunsŭ la amanta lui şi acéstă împrejurare esplică pentru ce guvernanta Jenny Nathanson trăia atâtŭ de retrasă. Zalewski spre a nu pute fi cunoscutŭ şĭ-a rasŭ barba şi mustățile, s'a îmbrăcatŭ în haine femeescĭ, se sulimenea pe obrazŭ şi numai arareorĭ părăsea casa cu No. 10 ca sĕ se întâlnéscă în localurĭ séu grădinĭ publice cu fratele sĕu sergentulŭ Emil Zalewski. Se pare chiar că elŭ a făcutŭ mai multe probe spre a se deprinde de a umbla deghisatŭ ca femeă.

La 13 Iulie séra, Jenny Nathanson, îmbrăcatŭ elegantŭ, pe obrasŭ cu vêlŭ desŭ negru, a părăsitŭ locuința însoțită de o femeă înaltă, bine îmbrăcată şi de asemenea cu unŭ vêlŭ negru pe obrasŭ. Ambele femei s'au urcatŭ într'o trăsură cu unŭ calŭ, care le aştepta la portă şi s'au dusŭ la gara de vestŭ, unde şi-au luatŭ bilete pentru Parisŭ. Femea care insoțea pe Jenny Nathanson nu era decâtŭ însuşĭ Filimon Zalewski, multŭ căutatulŭ autorŭ alŭ furtului dela poştă.

La 14 Iulie s'a presentatŭ la prefectura poliției o servitóre cu numele Cecilia Zwiker şi spuse cu unŭ tonŭ iritatŭ că fostulŭ ei amantŭ, sergentulŭ Emil Zalewski, înainte cu câteva dile, o înduplecase sĕ-i dea lui *condicuța* ei împreună cu *permisiunea de călĕtoriă* la America. A împlinitŭ cererea, în urmă însĕ nu 'i se părea lucru curatŭ.

În urma acestei arĕtărĭ, sergentulŭ Emilŭ Zalewski a fostŭ de aprópe supraveghiatŭ şi la 15 Iulie a fostŭ arestatŭ găsindu-se la elŭ o sumă de 31,000 fl. ce o căpĕtase dela frate-sĕu.

Pe basa depunerilorŭ sergentului Zalewski imediatŭ poliția a făcutŭ o perchisiţiă la casa cu No. 10 şi în locuința lui Jenny Nathanson a găsitŭ pe lângă alte lucrurĭ, haine bărbătescĭ şi o părechiă de pantalonĭ de serviciu ai unui funcționarŭ postalŭ, precum şi nişte mustățĭ blonde false. Locuința a fostŭ pusă sub pază poliţiénéscă şi astfelŭ s'a prinsŭ o scrisore pe care Jenny Nathanson o trimesese stăpânei casei dicêndu-i că medicii au consiliat'o sĕ mergă la vre-o baie şi peste două dile va veni sĕ-şĭ ia lucrurile. Scrisórea era a lui Zalewski spre a seduce poliția şi s'a constatatŭ că era scrisă chiar de mâna lui. Acum numai era nicĭ o îndoială că femeia, care plecase cu Jenny Nathanson dela gara de vestŭ era Filimon Zalewski şi la 19 Iulie când guvernanta numită s'a întorsŭ dela Parisŭ la Viena a fostŭ imediatŭ arestată de poliția, care a constatatŭ următórele:

Filimon Zalewski a călĕtoritŭ cu condicuța servitorei Cecilia Zwiker, pe care i-o dăduse fratele sĕu, sergentulŭ Emil Zalewski, şi însoțitŭ de guvernanta Jenny Nathanson a sositŭ şi a petrecutŭ dilele de 14 şi 15 Iulie la Parisŭ, unde a lăpĕdatŭ hainele femeescĭ, a datŭ guvernantei condicuța servitórei şi i-a luatŭ paşaportulŭ prefăcêndŭ din *Jenny—Iohann*, şi astfelŭ sub numele de Iohann Nathanson a călĕtoritŭ împreună cu amanta lui până la Havre. Aci s'au despărțitŭ şi la 16 Iulie a plecatŭ cu vaporulŭ *Champagne* spre America, ér amanta lui s'a întorsŭ la Viena unde cum amŭ disŭ mai susŭ a fostŭ la 19 Iulie arestată.

Pe când Zalewski se credea în siguritate, poliția din Viena încă la 19 Iulie a telegrafiatŭ autoritățilorŭ din New-York, care îndată la sosirea vaporului au şi arestatŭ pe Zalewski înainte de a descinde pe teritoriu americanŭ.

Raportŭ polițienescŭ.

Lunĭ înainte de amédĭ a trecutŭ peste băcțelulŭ de 3 anĭ alŭ fabricantului de cărușe Carl Fritsch unŭ carŭ de povară (chervanŭ), care mergea în trapŭ nebunesce prin ulița lungă din Braşovulŭ vechiu şi a fostŭ scăpatŭ de o rănire mai gravă numai de curagiósa femee Iosefina Kasper, care-lŭ scóse de sub carŭ.

În strada călugărițelorŭ totŭ asemenea Lunĭ după amédĭ o căruță cu doi caĭ spăriațĭ mergea nebunesce prin ulița Căldărarilorŭ, dĕdŭ peste o vêndĕtóre de cornurĭ cu numele Rezsey Aron, care era postată în porta casei d-nei Karolina Waechter (colțulŭ stradei Căldărarĭ şi strada Ațiĭ), îi făcŭ în bucățĭ mesa, ajungêndŭ astfelŭ o parte din cornurĭ sub copitele cailorŭ. Cei ce pórtă vina în ambele casurĭ, vorŭ fi aduşĭ înaintea judecătoriei penale. Căruța cu caii speriațĭ au fostŭ prinşĭ de unŭ polițistŭ şi aduşĭ la căpitanatulŭ orăşĕnescŭ.

Avisŭ.

Cu ocasiunea adunărei generale a reuniunei femeilorŭ române din Selagiu ce se va ținé în Buciumĭ la 4 Aug. c. n. comitetulŭ de bună primire va aranjia unŭ balŭ în folosulŭ fondului acelei reuniunĭ, la care pré stimatulŭ publicŭ cu totă onórea este rugatŭ a participa. Prețulŭ de intrare, de persónă e 1 fl., de familiă 2 fl. Supra-solvirile se primescŭ cu mulțămită, şi se vorŭ cvita pe calea d'aristică.

Comitetulŭ arangiatorŭ.

Convocare.

Adunarea generală a despărțĕmêntului XI alŭ Associațiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului română se va ținé în ăstŭ anŭ la 4 Augustŭ st. n. 9 óre a. m. în comuna Buciumĭ, la care prin acésta suntŭ învitațĭ a participa toțĭ membrii şi aceia cărora le dace la inimă cultura poporului românŭ, în numĕrŭ câtŭ de mare cu atâtŭ mai vĕrtosŭ, că în acea di se va ținé totŭ acolo şi adunarea generală a Reuniunei femeilorŭ române Selăgene.

Direcțiunea despărțĕmêntului XI.

Şimleulŭ Silvaniei, 26 Iulie 1887.

Alimpiu Barbolovicíu,
vicariul for. gr.-cat, episc. alŭ Silvaniei
şi directorulŭ desp. XI.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

CONSTANTINOPOL, 28 Iulie. — O iradea imperială ordoană trimiterea reserviştilorŭ în patriă.

CONSTANTINOPOL, 28 Iulie. — Guvernulŭ bulgarŭ continuă cu silințele sale pe lângă Pórtă, pentru ca ea, ca putere suverană, sĕ ia o hotărîre în privința alegerei prințului de Coburg.

Ambasadorulŭ rusŭ Nelidoff a făcutŭ Porții o comunicare în privința Bulgariei, alŭ cărei cuprinsŭ e încă necunoscutŭ.

SOFIA, 28 Iulie. — Emigranții bulgarĭ s'au rugatŭ sĕ fiă amnestiațĭ. Stransky a permisŭ la patru emigranțĭ sĕ se'ntórcă în țĕră. Toțĭ emigranții, afară de cei condamnațĭ de tribunale, au sĕ fiă amnestiațĭ.

DIVERSE.

Fără mânĭ. — Într'o şĕtră (baracă) pe piața lui Hermann în Sibiiu e admirată adĭ multŭ o fată, care a născutŭ fără mânĭ. Cu o desteritate şi finĕță deosebită Signorina Augustina lucréză cu picióréle, cóse, igliţéză, împletesce şi scrie frumosŭ.

Duelŭ între chelnĕrĭ. — D-nii chelnerĭ nu voescŭ sĕ fiă mai pe josŭ decâtŭ conții, baronii, nemeşii etc. când e vorba de »cavalerismŭ.“ Dovada a eşitŭ din Seghedinŭ. Chelnĕrulŭ Ebenspanger, care are onóre de a duce pe mésă mâncare la óspeții ce visitéză birtulŭ stăpânu-sĕu, a provocatŭ în dilele acestea la duelŭ pe agentulŭ de chelnĕrŭ Spath. Duelulŭ avea sĕ se facă după amédĭ pe aşa numita insulă a vrăjitorelorŭ. Când contrarii şi secundanții lorŭ (totŭ cavalerĭ de şervete) se adunaseră acolo, unulŭ din ei, chelnĕrulŭ Zetyko, ca cel mai »espertŭ“ dintre ei, voi sĕ încarce pistólele. Se vede însĕ că a umplea sticla nu e totŭ una cu a umplé paharulŭ, căcĭ pistolulŭ i se descărcă fără veste în mână şi glonțulŭ, care n'a vrutŭ sĕ respecte deosebirea dintre duelanțĭ şi secundanțĭ, îi rupse degetulŭ mijlociu, pe când unŭ alŭ doilea secundantŭ anume Steiner fŭ rănitŭ la fată. Chelnĕrii duelanțĭ însĕ, venindŭ prin acestŭ incidentŭ la cunoscința că sângele e cu totulŭ altŭ sucŭ decâtŭ celŭ din butoiu, îşĭ perdură pofta d'a se omorĭ şi se 'ntórseră îndĕrĕtŭ la şervetele lorŭ.

Fabrica Krupp. — Friedrich Alfred Krupp, fiiulŭ reposatului întemeietorŭ alŭ vestitei fabrice de arme, a declaratŭ într'unŭ manifestŭ către funcționarii şi lucrătorii sĕi, că are de gândŭ sĕ conducă mai departe întreprinderea în totă estinderea ei de până acum.

Furtulŭ dela magasinele Louvre din Parisŭ. —Am reprodusŭ după diarele francese amĕnuntele unui furtŭ comisŭ în magasinele Louvre din Parisŭ de două dómne aristocrate. Diarele ce ne sosescŭ acum din Parisŭ ne comunică, că acéstă scire a causatŭ o emoțiune cu atâtŭ mai adêncă că principala inculpată e princesa de Sagau, născută Seilliere, care aparține unei familii arhi-milionară.

Banĭ prăpădițĭ. — În fabrica de tutunŭ din Timişóra lucră pe di 14 maşinĭ de țigărĭ câte 13 óre, în care timpŭ fiecare maşină fabrică cam 13,000 de țigărĭ. Fabrica de tutunŭ produce decĭ pe di 182.000, pe lună 5,460000 şi pe anŭ 65,520,000 de țigărĭ.

Unŭ moşnegŭ din vremea lui Tudor Vladimirescu. Ĭ se comunică următórele „Resboiului“: „În comuna Flămênda, plasa Blahnița, județulŭ Mehedințĭ, a încetatŭ din viĕță preotulŭ *Firu* în etate de 120 anĭ. Elŭ până în ultimulŭ momentŭ era în întregimea minții; puținŭ îi slăbise vederea, dér totŭ se ocupa cu serviciile sale preoțescĭ, slujindu-se mai multŭ cu memoria. A avutŭ fiĭ de peste 80 de anĭ, nepoțĭ de peste 40 de anĭ şi strănepoțĭ vêrstnicĭ. Putea sĕ mai trăiéscă încă multŭ, dér avêndŭ curiositatea sĕ vadă casa unui fiu alŭ sĕu, ce sĕ făcea nouă, a lunecatŭ pe scară, de care lovindu-se greu la cóste, i s'a pricinuitŭ mórtea. Elŭ în timpulŭ lui Tudorŭ Vladimirescu, fiindŭ în puterea virstei, l'a urmatŭ în tóte locurile. Ĭi plăcea libertatea şi a fostŭ esemplu de onestitate în totŭ timpulŭ vieții sale.

---

*) La acesta corespondență respundemŭ în articululŭ de fondŭ. Red.

— O sĕ-mĭ fi, der până atuncĭ ce trebue sĕ facŭ? întrebă gondolierulŭ.

— Sĕ-mĭ spui dec'ai vĕdutŭ pe tênĕrulŭ seniorŭ Felice Badoer trecêndŭ.

— Nu se pote sĕ fi eşitŭ, fiindcă d'unŭ ceasŭ şi mai bine nu l'am mişcatŭ d'aci şi nu l'am vĕdutŭ! dise Ricardo.

— Bine. Atuncĭ sciu unde sĕ-lŭ găsescŭ. La revedere, dragă Ricardo.

— La revedere, Fiammina.

Fiametta trecuse pragulŭ porții d'afară a schitului. Se întórse şi trimise lui Ricardo unŭ ultimŭ rĕmasŭ bunŭ cu mâna.

— Şi mai cu sĕmă sĕ te laşĭ de bătăi! îi dise ea.

— Oh, mĕ lasŭ! îi rĕspunse el întindêndŭ mâna.

Fiametta găsi curêndŭ pe Felice Badoer; ilŭ duse la stăpâna ei, care totŭ sta de vorbă cu podestatulŭ. Convorbirea lorŭ fusese negreşitŭ furtunósă. Martinengo era vĕnĕtŭ, Veneția roşiă ca para focului; nările i se umflau, ochii ei marĭ, d'unŭ albastru întunecatŭ, se înegriseră pe câtŭ potŭ sĕ se înegréscă valurile înfuriate ale Adriaticei. Cum zări Veneția pe Felice Badoer se duse iute la elŭ:

— Értă-mĕ, îi dise ea — că m'am gânditŭ o clipă ca sĕ mĕ înpotrivescŭ Senatului Veneției. Am greşitŭ şi mĕ căescŭ. Ecă mâna mea, şi decă vrei s'o primescĭ, Fiica Adriaticei ițĭ jură sĕ fie pentru d-ta o soțiă credinciósă, leală şi devotată.

Felice Badoer sĕ închină până josŭ, pentru ca sĕ sĕrute mâna ce i-se întinsese. Însĕ nu se putu opri sĕ nu îşĭ dică în gândŭ:

— Este capriţiósă signora! (Va urma).

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Iuliu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101.90
Rentă de hârtiă 5%	87.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 40
Bonurĭ rurale transilvane	104 75
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	124 25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 50
Renta de hârtiă austriacă	81 40
Renta de arg. austr.	82 60
Renta de aurŭ austr.	112 50
Losurile din 1860	136.75
Acţiunile băncei austro-ungare	889.—
Act. băncei de creditŭ ung.	287.25
Act. băncei de creditŭ austr.	281.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 imp. germ.	61.70
Londra 10 Livres sterlinge	125.60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 14 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	91½	92¼
Renta rom. amort. (5%)	94½	95—
» convert. (6%)	88—	88½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	103½	104¼
» „ „ (5%)	88¾	89¼
» » urban (7%)	102—	103—
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	86½	87¼
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.50

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 28 Iuliu st. n. 1887.

Bancnote româneseĭ	Cump.	8 56	Vênd.	8 60
Argint românesc	»	8.45	»	8.50
Napoleon-d'orĭ	»	9.89	»	9.94
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.36
Imperialĭ	»	10.30	»	10.36
Galbenĭ	»	5.86	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	»	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 653 — 1887.
a. f. sc. c. d.

Concursŭ.

Acei descendinţĭ legitimĭ de ai foştilorŭ grăniţerĭ din regimentulŭ alŭ doilea românŭ de graniţă din Ardélŭ Nr. 17., carĭ ar dori sĕ capete din fondulŭ de stipendie din districtulŭ Năsĕudŭ vre unŭ stipendiu orĭ ajutorŭ pro 1887/8 cu începutulŭ dela 1 Septemvre 1887 pentru ca sĕ studieze la vre-o facultate înaltă, la academiă, la preparandiă, la scóla de cadeţĭ etc. orĭ sĕ înveţe ceva măiestriă, se aviséză prin acésta că pentru acestŭ scopŭ au sĕ-şĭ înainteze suplicele la „Comisiunea administrătóre de fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudŭ" până inclusive la 10 Augustŭ 1887.

Fiă-care suplică trebue sĕ fiă provĕdută cu:

a) adeverinţă despre originea de grăniţerŭ;

b) carte de botezŭ;

c) testimoniu medicalŭ;

d) testimoniu scolasticŭ după cum cere legea pentru a fi primitŭ cineva la respectiva facultate, scólă orĭ măiestriă, ér suplicanţiĭ la meserii trebue sĕ producă şi contracte încheiate cu maiestriĭ înaintea autorităţiĭ industrialĭ prescrise în lege.

e) testimoniu despre starea materială a părinţilorŭ.

Afară de acestea fiă-care suplicante are sĕ se dechiare în suplică că are orĭ nu are vre-unŭ altŭ stipendiu orĭ ajutorŭ, éră suplicanţiĭ pentru orĭ ce categoria de scóle, adecă afară de suplicanţiĭ pentru meserii — au sĕ arete şi loculŭ unde doresce a studia.

Stipendiulŭ orĭ ajutorulŭ se póte cere în aceeaşĭ suplică în modŭ eventualŭ şi la o a doua etc. scólă orĭ măestriă. Suplicele ce nu vorŭ întra până la terminulŭ statoritŭ mai susŭ şi nu vorŭ fi ajustate cu tóte documentele şi datele cerute în acestŭ concursŭ — nu se vorŭ considera.

Din şedinţa estraordinară a comisiunei administrătóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ.

Năsĕudŭ, 8 Iuliu 1887.

Preşedintele: **Ionŭ Ciocanŭ.** Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureşianu.**

Láttam:

Beszterczén, 1887 VII/19

Br. Bánffy Dezső, főispán kir. biztos.

1—3

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ (	—	10.12	—	—
(	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7.57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5 28	—
Augustinŭ	8.47	—	5 59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Haşfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighişóra (	10 53	—	9.02	—
(	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4.51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenu de persóne
Cluşiu (	5.21	—	5 56	
(	—	6.01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9.34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneţia-Orădii	—	—	Trenu de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
(	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venţia-Orădii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Glârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	—
Cluşiu (	—	10.31	—	6.38	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2.50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9 06	—	—	—	9.02
Braşovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
(	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11.25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.59
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovaţŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulişŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	—
Simeria (Piski	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6.40
Petroşenĭ	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ